

**МОНІТОРИНГ ОЦІНЮВАННЯ ВИКЛАДАЧАМИ ЯКОСТІ
ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ «ГАЛУЗЕВЕ
МАШИНОБУДУВАННЯ»
третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти**

Мета дослідження – вивчення думок щодо рівня задоволеності викладачів якістю освітньо-наукової програми «Галузеве машинобудування» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти.

Метод дослідження – анонімне електронне анкетування за спеціально розробленим інструментарієм (*Google Форм*), розміщеним на офіційному веб-сайті Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного (ТДАТУ) за адресою <http://www.tsatu.edu.ua/vnutrishnja-systema-zabezpechennja-jakosti-vyschoji-osvity/onlajn-opytuvannja-stejkholderiv-schodo-jakosti-osvity/>.

Цільова аудиторія – науково-педагогічні працівники, які викладають навчальні дисципліни, що передбачені навчальним планом за освітньо-науковою програмою (ОНП) «Галузеве машинобудування» (респонденти).

Опитування респондентів було проведено у **2021 та 2022 роках** за анкетною «якість освітньої програми». Всього опитано **11 респондентів**.

Процедури, види та форми оцінювання повністю відповідають [Положенню про опитування учасників освітнього процесу в ТДАТУ](#).

Анкета складалася з дев'яти блоків питань, які включали: оцінювання відповідності знань випускників з освітньої програми сучасному стану виробництва і бізнесу; ранжування за значимістю тринадцяти найбільш важливих компетентностей, оцінювання якостей та навичок випускників за п'ятибальною шкалою від 1 (низький рівень) до 5 (високий рівень); найбільш необхідні складові освітньої програми; необхідність залучання роботодавців до розроблення та модернізації освітніх програм та відкриті питання щодо дисциплін, які необхідно ввести та вивести з освітнього процесу, інших пропозицій щодо покращення якості освіти та освітньої програми.

Результати було опрацьовано за допомогою програмного забезпечення Microsoft Excel (з допустимою похибкою вимірювання 0,1%).

Результати оцінювання науково-педагогічними працівниками якості ОНП «Галузеве машинобудування» за критерієм «**Наскільки знання випускника зі спеціальності відповідають сучасному реальному стану виробництва і бізнесу**» наведено на рисунку 1.

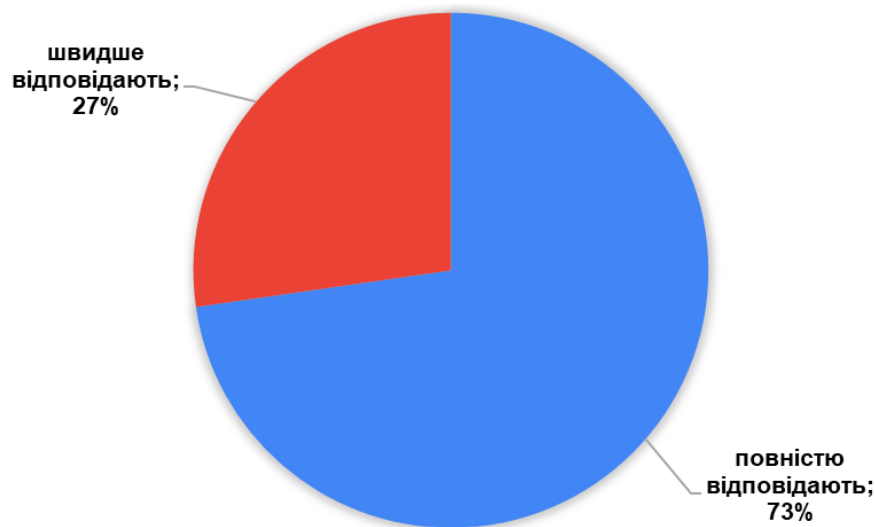

Рис. 1. Оцінювання «Наскільки знання випускника зі спеціальності відповідають сучасному реальному стану виробництва і бізнесу» (у відсотках)

Результати ранжування тринадцяти найбільш важливих компетентностей випускника для роботи за фахом (1- найбільш важлива) представлено у табл. 1.

Таблиця 1 - Ранжування пунктів щодо важливості компетентностей випускника для роботи за фахом

Назва компетентності	Рейтинг
1 блок	
Здатність до аналізу і синтезу	1
Здатність застосовувати знання на практиці	2
Базові загальні знання	3
Засвоєння основ базових знань з професії	4
Знання другої мови	5
Усне і письмове спілкування рідною мовою	6
2 блок	
Дослідницькі навички і уміння	1
Елементарні комп'ютерні навички	2
Прийняття рішень	3
Здатність пристосовуватись до нових ситуацій	4
Здатність до навчання	5
Здатність породжувати нові ідеї (креативність)	6
Здатність до критики та самокритики	7

Моніторинг оцінювання якостей та навичок випускників освітньої програми за п'ятибальною шкалою від 1 (низький рівень) до 5 (високий рівень) наведено в таблиці 2.

Таблиця 2 - Оцінювання якостей та навичок випускників (у відсотках)

Критерій оцінювання	Бали				
	1	2	3	4	5
Рівень загальнотеоретичної підготовки	0	0	9,1	18,2	72,7
Рівень базових (професійних) знань і навичок	0	9,1	0	9,1	81,8
Стратегічне мислення	0	0	9,1	54,5	36,4
Націленість на кінцевий результат	0	0	0	18,2	81,8
Здатність працювати в колективі, команді	0	0	0	36,4	63,6
Здатність ефективно представляти себе й результати своєї праці	0	9,1	0	18,2	72,7
Націленість на професійний розвиток і кар'єрне зростання	0	0	9,1	18,2	72,7
Навички управління персоналом, колективом	0	9,1	0	63,6	27,3
Ерудованість, загальна культура, комунікабельність	0	0	9,1	0	90,9
Володіння інформаційними та комунікаційними технологіями	0	0	9,1	9,1	81,8
Ведення ділової документації	0	0	9,1	36,4	54,5

Результати оцінювання показали достатньо **високий рівень** (максимальна сума відсотків за балами 4 і 5, по 100%) наступних якостей та навичок випускників: «націленість на кінцевий результат», «здатність працювати в колективі, команді». **Меншими балами** оцінили наступні критерії (максимальна сума відсотків за балами 2 і 1, по 9,1%) - «здатність ефективно представляти себе й результати своєї праці», «навички управління персоналом, колективом».

Моніторинг оцінювання п'яти найбільш необхідних складових освітньої програми «Галузеве машинобудування» наведено в таблиці 3.

Таблиця 3 - Оцінювання п'яти найбільш необхідних складових освітньої програми «Галузеве машинобудування» (у відсотках)

Критерій оцінювання	Бали
Співвідношення теоретичної і практичної частини	64
Зрозумілість мети, цілей і очікуваних результатів вивчення дисциплін	82
Спрямованість дисциплін на майбутню професію	91
Обґрунтованість навантаження на студентів (кількість дисциплін на семестр, кількість годин на тиждень аудиторної і самостійної роботи)	36
Організація наукових і практичних заходів професійної діяльності (конференції, тренінги, дискусії тощо)	82
Залучення студентів до організації, проведення і участі в наукових і практичних заходах	64
Доступ до програм підготовки, графіків освітнього процесу, розкладів і робочих програм дисциплін	55
Доступ до навчальної і наукової літератури бібліотеки університету	27

Аналіз таблиці 3 показує, що за результатами опитування респондентів п'ять найбільш необхідних складових ОНП «Галузеве машинобудування» є наступні:

- 1) Спрямованість дисциплін на майбутню професію (91%)
- 2) Зрозумілість мети, цілей і очікуваних результатів вивчення дисциплін (82%)
- 3) Організація наукових і практичних заходів професійної діяльності (конференції, тренінги, дискусії тощо) (82%)
- 4) Співвідношення теоретичної і практичної частини (64%)
- 5) Залучення студентів до організації, проведення і участі в наукових і практичних заходах (64%)

Тому, при оновленні освітньої програми на цих складових необхідно зупинитись більш детально.

Результати щодо необхідності залучення роботодавців, на думку викладачів, до розроблення та модернізації освітньої програми показані на рисунку 2, з якого ми бачимо, що 82% респондентів відповіли позитивно.

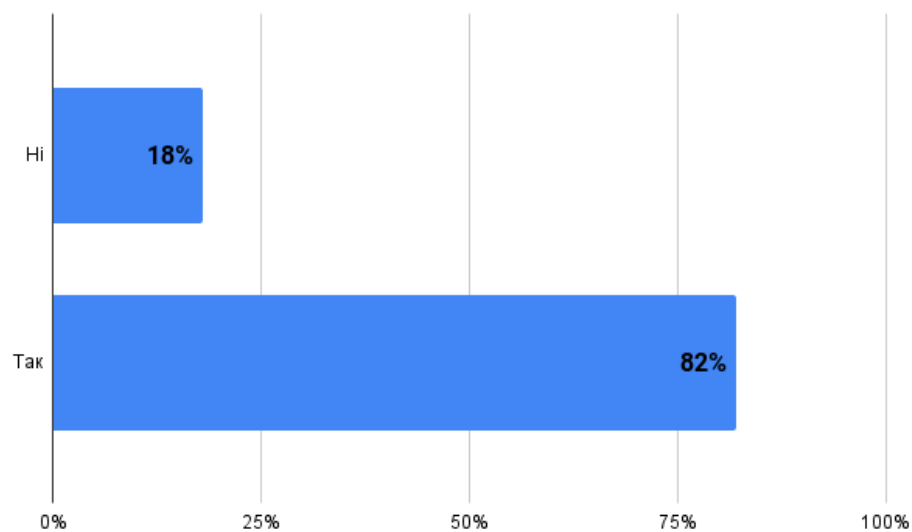

Рисунок 2 - Оцінювання «*Чи вважаєте Ви, що необхідно залучити роботодавців до розроблення та модернізації освітніх програм?*» (у відсотках)

Результати опитування пропозицій викладачів щодо навчальних дисциплін показали:

- *необхідно ввести до освітнього процесу* – комп'ютерні дослідження друга іноземна мова, технічні, логістика;
- *необхідно вивести з освітнього процесу* - не надійшло відповідей;

Інших пропозицій від респондентів щодо покращення якості освіти та освітньої програми «Галузеве машинобудування»:

- підвищити роль освітнього порталу в освітньому процесі;
- запрошення до часткового викладання дисциплін за спеціальністю (online або offline) іноземних гостей НПП;
- впровадження інформаційних технологій.

Висновки

1. Моніторинг якості освітнього процесу за ОНП «Галузеве машинобудування» показав, що викладачі досить високо оцінюють організацію освітнього процесу за даною освітньо-науковою програмою. Так 73 % опитаних відзначили, що знання випускників зі спеціальності повністю відповідають сучасному реальному стану виробництва і бізнесу і 27 % - швидше відповідають. Більшість викладачів вважають найбільш важливими компетентностями випускника для роботи за фахом: здатність до аналізу і синтезу та здатність застосовувати знання на практиці. Також викладачі зауважили на важливості надбання здобувачами таких навичок як: дослідницькі навички і уміння та елементарні комп'ютерні навички.

2. Моніторинг оцінювання якостей та навичок випускників свідчить про те що, здобувачі вищої освіти ОНП «Галузеве машинобудування» показують високий рівень загальнотеоретичної підготовки (72,7% - відмінно), рівень базових (професійних) знань та навичок (81,8% - відмінно), націленість на кінцевий результат (81,8% - відмінно), здатність працювати в колективі, команді (63,6% - відмінно, 36,4% - добре), володіння інформаційними та комунікаційними технологіями та проявляють націленість на кінцевий результат також відзначені на високому рівні.

3. В той же час недостатньо сформованими є такі компетентності як: «здатність ефективно представляти себе й результати своєї праці», «навички управління персоналом, колективом» (9,1% викладачів оцінили на «2»), які можна віднести до категорії soft skills.

4. Респонденти зазначили що найбільш важливими складовими освітньо-наукової програми є: спрямованість дисциплін на майбутню професію; зрозумілість мети, цілей і очікуваних результатів вивчення дисциплін; організація наукових і практичних заходів професійної діяльності (конференції, тренінги, дискусії тощо).

5. 82% опитаних вважають необхідним залучати до розроблення та модернізації освітніх програм роботодавців.

З урахуванням даних моніторингу та зроблених зауважень пропонується:

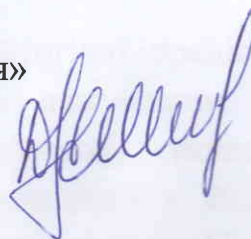
1. Приділити більше уваги формуванню навичок soft skills та

компетентностям, які, на думку опитаних респондентів, є недостатньо сформованими у здобувачів вищої освіти за ОНП «Галузеве машинобудування» (вміння вести ділову документацію, здатність представляти себе та результати своєї наукової діяльності, навички управління персоналом, колективом; націленість на професійний розвиток і кар'єрне зростання та інші).

2. При оновленні освітньо-наукової програми більш детально зупинитися на складових, які були відзначені як найбільш важливі.

3. Продовжувати залучати роботодавців до процесу моніторингу та періодичного перегляду ОНП «Галузеве машинобудування» через наступні заходи та процедури: участь у круглих столах, науково-практичних заходах, комісіях до державних екзаменів, сприяння у проведенні асистентських практик тощо.

Гарант ОНП «Галузеве машинобудування»
за третім (освітньо-науковим)
рівнем вищої освіти

Дмитро МІЛЬКО

Завідувачка відділу МЯОД ТДАТУ,
к.т.н., доцент

Радміла СКЛЯР